

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — EU's terrorbekæmpelsespolitik: vigtigste resultater og fremtidige udfordringer

KOM(2010) 386 endelig

(2011/C 218/17)

Ordfører: **Cristian PÎRVULESCU**

Europa-Kommissionen besluttede den 20. juli 2010 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — EU's terrorbekæmpelsespolitik: vigtigste resultater og fremtidige udfordringer

KOM(2010) 386 endelig.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, der vedtog sin udtalelse den 24. marts 2011.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 471. plenarforsamling den 4.-5. maj 2011, mødet den 5. maj, følgende udtalelse med 167 stemmer for, 2 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Nu hvor virkningerne af den aktuelle økonomiske krise er meget mærkbare, henleder EØSU opmærksomheden på den øgede risiko for radikaliserings, når det gælder såvel religiøst som ideologisk motiveret terrorisme. Respekten for de grundlæggende rettigheder bør være et nøglekriterium for en evaluering af terrorbekæmpelsespolitikken, både for så vidt angår udformningen og gennemførelsen heraf.

1.2 EØSU går ind for, at man endnu en gang overvejer elementet forebyggelse og tilføjer en dimension tidligere i forløbet med det formål at udvikle et samarbejde og tage spændingerne i opløbet. Det drejer sig om en tværgående dimension, som både berører terrorbekæmpelsespolitikken og andre af EU's og medlemslandenes politikker, for eksempel politikker for unge, kultur, uddannelse og deltagelse i det politiske liv og samfundslivet.

1.3 EØSU anbefaler, at man i EU's og de specialiserede organers officielle dokumenter anvender udtrykket »terrorismen, som udspringer af intolerance, racisme og fremmedhad« snarere end »islamistisk terrorisme«.

1.4 EØSU foreslår, at alle EU's institutioner og medlemslandenes regeringer udformer deres politik på grundlag af kvalitative og kvantitative data om terrorismens dynamik. Da terrorismen har mange ansigter, ville det være uhensigtsmæssigt at anvende samme politik på alle situationer, og det ville desuden blive både dyrt og ineffektivt. Endvidere bør proportionalitetsprincippet bringes i anvendelse, således at såvel beredskab, indsats og udgifter står i et rimeligt forhold til truslens omfang.

1.5 EØSU anbefaler, at ud over de fire søjler (forebygge, beskytte, forfølge og reagere) og de tværgående aspekter (respekten for de grundlæggende rettigheder, internationalt samarbejde og partnerskaber med tredjelande, finansiering) bør strategidokumenterne om EU's terrorbekæmpelsespolitik også

foretage en opdeling i forskellige typer terrorisme alt efter dennes konsekvenser, og hvad den motiveres af (separatistisk, venstrestremt eller anarkistisk, højrestremt, knyttet til en specifik sag eller religiøst motiveret terrorisme). Denne strategiske strukturering vil være en hjælp for de nationale regeringer, de europæiske institutioner og de øvrige berørte aktører, når de skal tilpasse deres vision og de instrumenter, de anvender, til de særlige udfordringer i forbindelse med forskellige former for terrorisme.

1.6 EØSU foreslår, at der i overensstemmelse med EU's særlige strategi, som sigter mod bekæmpelse af radikaliserings og rekruttering af terrorister, og den dertil hørende handlingsplan ligeledes iværksættes konkrete foranstaltninger med henblik på at mindske uligheder og forskelsbehandling. Strategien bør blandt andet bygge på arbejdet i Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder.

1.7 EØSU opfordrer Kommissionen og medlemslandenes regeringer til at foretage en detaljeret evaluering af de økonomiske konsekvenser af de trufne sikkerhedsforanstaltninger for de private operatørers aktiviteter. Udvalget vil gerne advare om, at udviklingen af dyre teknologier og tungere procedurer kan have en negativ effekt på de økonomiske aktørers og borgernes aktiviteter.

1.8 EØSU påpeger, at ulovlig eller uhensigtsmæssig anvendelse af – ofte følsomme – personoplysninger, kombineret med myndighedernes styrkede beføjelser, kan føre til forskelsbehandling eller stigmatisering af bestemte personer eller grupper.

1.9 Med henblik på at øge terrorbekæmpelsespolitikernes troværdighed og sætte øget fokus på problematikken omkring overholdelsen af de grundlæggende rettigheder anbefaler EØSU, at Kommissionen følger op på henstillingen fra Europa-Parlamentet, som i sin resolution fra 2007 om CIA's påståede brug

af europæiske lande ved transport og ulovlig tilbageholdelse af fanger krævede, at der blev gennemført en evaluering af anti-terrorlovgivningen i medlemslandene samt af de øvrige procedurer, som kunne bidrage til denne form for aktioner.

1.10 EØSU slår til lyd for, at EU i lande, hvor antiterrorpolitikken kan være til skade for demokratiet og respekten for de grundlæggende rettigheder, gør mere ud af at fremme en model for terrorbekæmpelse, som er baseret på demokratiske normer og procedurer.

2. Indledning

2.1 Kommissionens meddelelse, der her behandles, indeholder hovedtrækkene i en politisk evaluering af EU's aktuelle terrorbekæmpelsesstrategi, som Europa-Parlamentet har efterlyst, og er et vigtigt skridt på vejen til en bredere strategi for den indre sikkerhed.

2.2 At gøre status over de resultater, der hidtil er opnået, og vende blikket mod de udfordringer, vi kommer til at stå over for i fremtiden, er særlig relevant efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse og vedtagelsen af et nyt flerårigt arbejdsprogram og en handlingsplan for området retlige anliggender, frihed og sikkerhed (Stockholmprogrammet). Derfor er der behov for en sådan evaluering. Meddelelsen bygger på og supplerer de anti-terrorforanstaltninger og -initiativer, der er indeholdt i Stockholm-programmet, ⁽¹⁾ og den dertil hørende handlingsplan ⁽²⁾, som i store træk skitserer, hvor EU skal sætte ind i fremtiden.

2.3 EU's terrorbekæmpelsesstrategi fra 2005 ⁽³⁾, der fortsat er hovedgrundlaget for EU's indsats på dette område, består af fire søjler: forebygge, beskytte, forfølge og reagere. Kommissionens meddelelse er opbygget efter samme struktur. For hver af de fire søjler redegøres der for de vigtigste resultater, og der peges på de fremtidige udfordringer.

2.4 EØSU hilser den samlede evaluering af EU's terrorbekæmpelsespolitik velkommen og mener, at der er tale om et vigtigt skridt fremad i bestræbelserne på at skabe en afbalanceret vision for såvel terrortruslen som for de instrumenter, der skal bekæmpe den.

2.5 EØSU anbefaler, at både den reviderede strategi for terrorbekæmpelse og den strategi for EU's indre sikkerhed, som blev lanceret for nylig, fastsætter mål og midler, som gør det muligt at finde en balance mellem hensynet til den enkelte borgers sikkerhed og beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. Disse friheder og rettigheder, som udgør hjørnesteinen i enhver retsstat og ethvert demokratisk samfund, må under ingen omstændigheder sættes ud af kraft eller begrænses.

2.6 EØSU har tidligere afgivet to udtalelser, som direkte berørte problematikken i forbindelse med terrorbekæmpelsespolitikken direkte. Disse to udtalelser handlede om forebyggelse og mere specifikt om bekæmpelse af radikalisering. Begge gav et

overordnet billede af udvalgets holdninger på området. Det er hensigten med denne udtalelse at revidere og omformulere disse holdninger og dermed bidrage til tilpasningen af terrorbekæmpelsespolitikken efter de nye tendenser for dette fænomen.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Den økonomiske krise har rystet ikke blot de europæiske økonomier, men også de sociale, politiske og kulturelle forbindelser inden for EU i deres grundvold. Krisen har svækket solidariteten mellem borgere, befolkningsgrupper og politiske institutioner. På den baggrund har mistilliden og intolerancen over for minoriteter spredt sig som en løbeild, hvilket har fået disse grupper til at gå i forsvarsposition.

3.2 Efter EØSU's opfattelse er EU's terrorbekæmpelsespolitik et komplekst og følsomt område, som kræver, at opretholdelsen af sikkerheden, udvikling af nye teknologier samt retsinstrumenter hviler på et solidt system til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder.

3.3 I lyset af terrorismens mange ansigter og dens dybtliggende årsager anbefaler EØSU, at EU's terrorbekæmpelsespolitik suppleres med øget politisk integration og samarbejde, hvorved terrorhandlinger gøres formålsløse. Det fremgår tydeligt af debatten om forebyggelse, at det er på tide at iværksætte en styrkelse af visse målsætninger som f.eks. social inklusion, fattigdomsbekæmpelse, lighed mellem kønnene og en kvalitativ forbedring af arbejdspladserne, bl.a. i forbindelse med den sociale dimension af Europa 2020-strategien.

3.4 Den seneste rapport fra Europol indeholder en række relevante oplysninger om terrorismens dynamik i EU ⁽⁴⁾. I 2009 registrerede man et fald i antallet af terrorangreb. Det gjaldt såvel mislykkede, afværgede som gennemførte angreb. Antallet faldt til det halve i forhold til 2007 og var udtryk for en klart faldende tendens.

3.5 Det er ikke blot konsekvenserne af terrorangrebene, men også deres struktur, der har ændret sig. I 2009 var den mest udbredte form for terrorangreb separatistangreb (257 angreb) efterfulgt af angreb begået af venstrestremte eller anarkister (40 angreb) og højreekstremistiske angreb (4 angreb) samt endelig angreb knyttet til en specifik sag (2 angreb). Det skal bemærkes, at religiøst motiveret terrorisme, der af den brede offentlighed opfattes som den mest udbredte og farligste type, i virkeligheden er den sjældneste med blot et enkelt registreret angreb i 2009 (i Italien).

3.6 EØSU beklager tabet af menneskeliv og de materielle skader, der forårsages af terroraktiviteterne. Det faldende antal terrorhandlinger er imidlertid et bevis på, at der kan dæmmes op for dette fænomen, hvis man gennemfører en intelligent og visionær kombination af politikker og foranstaltninger. Terrorbekæmpelsespolitikkerne bør skræddersys i forhold til, hvor terroren finder sted, hvad motiverne bag den er, hvilken form for terror, der er tale om, samt dens bagvedliggende årsager.

⁽¹⁾ EUT C 115 af 4.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ KOM(2010) 171 endelig af 20. april 2010.

⁽³⁾ Dok. nr. 14469/4/05 af 30. november 2005.

⁽⁴⁾ Europol's rapport fra 2010 om situationen og udviklingen med hensyn til terrorisme i Europa (TE-SAT-rapporten) kan findes på adressen http://www.europol.europa.eu/publications/EU_Terrorism_Situation_and_Trend_Report_TE-SAT/Tesat2010.pdf.

3.7 Med baggrund i de væsentlige forskelle, der findes mellem offentlighedens billede af terrorismen og den måde, hvorpå terrorismen konkret kommer til udtryk, opfordrer EØSU regeringerne og EU-institutionerne til at være med til at informere borgerne om årsagerne til terrorisme, dens omfang og konsekvenser. Udvalget advarer mod risikoen for fejlagtig og mangelfuld information om dette fænomen og fremhæver i øvrigt faren for, at terrortruslen anvendes som argument for social udstødelse, intolerance og forskelsbehandling. Da formålet med terrorisme er at sprede frygt, kan en overdivelse af terrortruslen objektivt set tjene det mål, som de potentielle gerningsmænd til sådanne handlinger søger at opnå. På den anden side bør man modarbejde »markedet for terrorisme«, som synes at være i udvikling, og som kunne tænkes at ville vække særlig interesse hos de forskellige økonomiske og institutionelle aktører på området for terrorbekæmpelse.

3.8 Med hensyn til retsforfølgning og straf af lovovertrædelser med forbindelse til terrorisme findes der en interessant dynamik. De fleste anholdelser foretages som følge af de mistænkte tilhørsforhold til terrororganisationer og ikke på grund af lovovertrædelser, der er direkte forbundet med planlægning eller gennemførelse af terrorangreb. Dette er et bevis på, at de nationale myndigheder har held til at lægge hindringer i vejen for planlægning eller gennemførelse af terrorangreb, allerede mens disse er på et tidligt stadium.

3.9 Udvikling og anvendelse af teknologi på dette område og navnlig hvad angår overvågning, indsamling og lagring af oplysninger bør tilpasses truslens alvor. Terrorbekæmpelsespolitikken bør ikke komme til udtryk i en påtrængende indtrængen i borgernes privatliv. Dette ville således kunne være med til at udbrede en generel følelse af usikkerhed i stedet for at holde usikkerheden i ave, samtidig med at den ville medføre et tab af tillid til de nationale regeringers og EU-institutionernes indsats.

3.10 Efter EØSU's opfattelse har det europæiske civilsamfund en vigtig rolle at spille med hensyn til at dæmme op for terrortruslen. Civilsamfundet bør trods sin mangfoldighed med hensyn til værdier, organisationsformer og valgte aktionsmidler inddrages i alle antiterrorpolitikens dimensioner. Det gælder navnlig forebyggelsesstadiet. Det kan ligefrem være med til at udarbejde en model for kommunikation, samarbejde og solidaritet allerede inden den egentlige forebyggelse, for i denne fase er de berørte personer allerede parate til at begå en terrorhandling⁽⁵⁾. At behandle årsagerne til terrorisme snarere end dens virkninger er efter udvalgets opfattelse den mest effektive måde at bekæmpe terrorismen på.

3.11 EØSU mener, at det europæiske civilsamfund har ressourcerne til at fungere som bindeled mellem borgerne, de nationale og lokale regeringer og de samfund eller grupper, som

kan forventes at ville udføre terrorhandlinger. Det kan spille en særlig rolle ved at supplere det offentlige beredskab med specifikke instrumenter og programmer, f.eks. med hensyn til mægling eller uddannelse.

4. Særlige bemærkninger

EU's vigtigste resultater og fremtidige udfordringer

4.1 Forebygge

4.1.1 EØSU glæder sig over, at strategien for nylig er blevet reorienteret mod forebyggelse. Denne søjle vil inden for rammerne af Stockholmprogrammet blive styrket i de kommende fem år, både for så vidt angår forskning omkring sikkerhed, men også med hensyn til politiske og samfundsmæssige aspekter. Udvalget finder det ligeledes fornuftigt, at problemet med anvendelse af internettet til terrorformål i form af kommunikation, finansiering, uddannelse, rekruttering og propaganda prioriteres højt. Overvågning af kommunikationen på internettet bør imidlertid ikke blive et instrument, som øver indflydelse på borgernes privatliv.

4.1.2 EØSU støttede initiativet om udarbejdelse af en særlig EU-strategi med det formål at bekæmpe radikaliserings og rekruttering af terrorister⁽⁶⁾, som har tre målsætninger: sætte en stopper for netværks og enkeltpersoners hvervning af terrorister, sørge for, at flertallets holdning vinder hævd over ekstremisternes, og fremme demokrati, sikkerhed, retfærdighed, og lige chancer for alle. EØSU venter spændt på resultaterne af midtvejsevalueringerne af strategiens gennemførelse og erklærer sig parat til at bidrage til at tilpasse den i forhold til disse konklusioner. Det skal i øvrigt påpeges, at den seneste handlingsplan for terrorbekæmpelse ikke indeholder noget initiativ vedrørende målretning af indsatsen mod »uligheder og diskrimination, hvor de findes, og (...) i nødvendigt omfang [fremme af] langsigtet integration«⁽⁷⁾.

4.1.3 EØSU glæder sig over det store fokus på forebyggelse, men understreger, at dette ikke giver mulighed for at behandle årsagerne til terrorisme på en hensigtsmæssig måde. Som udvalget allerede har bemærket, »er det dog muligt at forklare mange af de terroristiske handlinger som slutresultatet af en proces i retning af fremmedgørelse, radikaliserings og rekruttering, som får næring fra horisontale uligheder mellem grupper inden for samme geografiske område, marginalisering og (social, politisk og økonomisk) diskrimination«⁽⁸⁾. EØSU foreslår derfor, at dialogen intensiveres med henblik på at finde politisk svar på terrorproblemet, som tager de politiske, institutionelle, sociale og økonomiske forbindelser på medlemsstatsniveau op til fornyet overvejelse og sigter mod en effektiv pacificering af de historiske spændinger.

⁽⁶⁾ EU's strategi for bekæmpelse af radikaliserings og rekruttering af terrorister, revideret i november 2008 (CS/2008/15175).

⁽⁷⁾ Rådet for Den Europæiske Union, Europæisk handlingsplan til bekæmpelse af terrorisme, 17. januar 2011.

⁽⁸⁾ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 61.

⁽⁵⁾ EUT C 128 af 18.5.2010, s. 80.

4.1.4 EØSU bifalder, at Kommissionen i 2008 oprettede det europæiske netværk af eksperter inden for radikaliserings (ENER-netværket), da udvalget mener, at et bidrag fra institutionerne, som inddrager de særlige forhold i de enkelte samfund og de forskellige typer terrorhandlingers særlige kendetegn, kan bidrage til tilpasningen af EU's og medlemslandenes politikker på området.

4.1.5 Eftersom størstedelen af de registrerede terrorhandlinger i EU bunder i historiske forhold eller har rod i problemer med separatisme, vurderer EØSU, at det vil være hensigtsmæssigt i højere grad at inddrage Regionsudvalget i den europæiske debat i kraft af udvalgets rolle som repræsentant i EU for de lokale og regionale myndigheder, med hvem det er ønskeligt at indlede en dialog.

4.1.6 EØSU er positiv over for Kommissionens planer om at udsende en meddelelse om god praksis i medlemsstaterne, når det gælder bekæmpelse af radikaliserings og rekruttering af terrorister. Udvalget anbefaler, at Kommissionen i den kommende meddelelse tager hensyn til konklusionerne og anbefalingerne i udvalgets udtalelse om EU's rolle i fredsprocessen i Nordirland⁽⁹⁾. Eksempler på god praksis vil hjælpe alle berørte aktører til bedre at forstå de forskellige former for terrorisme, opdelt efter motivation og virkninger. Der vil være tale om et fremskridt med hensyn til udformningen af specifikke politikker for hvert enkelt medlemsland og navnlig med hensyn til hver enkelt form for terrortrussel.

4.2 Beskytte

4.2.1 EØSU glæder sig over den indsats, man har gjort i Kommissionen, medlemslandene, den videnskabelige verden og den private sektor for at beskytte borgernes liv og infrastrukturene. Denne søjle, der omfatter aktiviteter såsom trusselsvurderinger for hele EU, sikkerhed i forsyningskæden, beskyttelse af kritiske infrastrukturer, transportsikkerhed og grænsekontrol samt forskning i sikkerhed, er den mest komplekse og den dyreste. Udvikling af beskyttelsessystemer bør imidlertid stå i et rimeligt forhold til truslens alvor og være tilpasset de forskellige former for terrorisme.

4.2.2 Transportsikkerhed på medlemsstaternes territorier er et nøgleområde. Det indre marked bygger på fri bevægelighed for varer, kapital, tjenesteydelser og personer. EU-borgernes mobilitet, såvel inden for som uden for egne grænser, udgør en vigtig del af de europæiske økonomier og europæernes måde at leve på. Denne mobilitet fremmer den gensidige forståelse, kommunikation og tolerance. Efter EØSU's opfattelse kræver transportsikkerheden i alle sine aspekter en konstant opmærksomhed fra EU-institutionerne og de nationale regeringer.

4.2.3 EØSU noterer sig den indsats, som det videnskabelige samfund har gjort på sikkerhedsområdet med henblik på at

udvikle teknologier, der beskytter personer og infrastrukturer. Det videnskabelige samfund bør ikke desto mindre være opmærksom på teknologiens potentielle konsekvenser for enkeltpersoners privatliv og sikre, at teknologien ikke kan misbruges eller anvendes til skade for menneskers værdighed og rettigheder.

4.2.4 EØSU glæder sig over, at den private sektor (for eksempel informations- og kommunikationsteknologisektoren og den kemiske industri) deltager i bekæmpelsen af terrortruslen. Udvalget sætter også pris på, at de private transportoperatører er åbne over for skærpede sikkerhedsforanstaltninger, selvom indførelsen af sådanne risikerer at påføre dem økonomiske tab. EØSU opfordrer derfor stærkt Kommissionen og medlemslandenes regeringer til at foretage en detaljeret evaluering af sikkerhedsforanstaltningernes økonomiske konsekvenser for de private operatørers aktiviteter. Udvalget vil gerne advare om, at udviklingen af dyre teknologier og de stadig tungere procedurer kan have en negativ effekt på de økonomiske aktørers og borgernes aktiviteter.

4.2.5 Eftersom mange af de aktiviteter, der udføres i forbindelse med beskyttelse af persontransport, sker i samarbejde med private operatører, er det nødvendigt at gøre disse aktører til en del af trænings- og oplysningsprogrammerne, således at sikkerhedsprocedurerne ikke krænker passagerernes integritet eller værdighed.

4.3 Forfølge

4.3.1 Udvalget ser med tilfredshed på den seneste udvikling i forbindelse med denne søjle i EU's terrorbekæmpelsesstrategi, som bl.a. drejer sig om indsamling og analyse af oplysninger, hindring af terroristers bevægelser og aktiviteter, politi- og retssamarbejde samt bekæmpelse af terrorfinansiering. Under denne søjle kan alle de berørte aktører gøre deres vision gældende, med hensyn til hvordan man imødegår de forskellige typer af terrortrusler.

4.3.2 Udvalget mener, at hvis det skal lykkes at bekæmpe terrortruslen, er der ligeledes behov for et bilateralt samarbejde mellem nationale myndigheder og med de specialiserede europæiske agenturer. Det er derfor nødvendigt at henlede opmærksomheden på den følsomme problematik omkring indsamling og anvendelse af personoplysninger. Beskyttelsen af privatlivets fred bør være i konstant fokus i forbindelse med bestræbelserne på at bekæmpe terrorisme. Den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse har påpeget, at ulovlig eller uhensigtsmæssig anvendelse af – ofte følsomme – personoplysninger, kombineret med myndighedernes styrkede beføjelser, kan føre til forskelsbehandling eller stigmatisering af bestemte personer eller grupper⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ EØSU's udtalelse om EU's rolle i fredsprocessen i Nordirland af 23.10.2008, EUT C 100 af 30.4.2009, s. 100.

⁽¹⁰⁾ Udtalelse fra den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse om Kommissionens meddelelse om EU's terrorbekæmpelsespolitik – Counter-Terrorism Policy and Data Protection (Terrorbekæmpelsespolitik og databeskyttelse), bidrag fra Giovanni Buttarelli til EØSU's høring, 9. februar 2011.

4.3.3 Det er også en vigtig del af terrorbekæmpelsen at begrænse terroristernes adgang til finansiering. EØSU noterer sig, at EU's lovgivning om procedurerne for registrering af personer og virksomheder, der har relationer til terrorisme, er blevet ændret for at sikre, at de grundlæggende rettigheder overholdes. Udvalget mener, at procedurerne for individuelle sanktioner og indefrysning af aktiver bør være tilstrækkelige, gennemskuelige og gennemsigtige. Mistænkte personer skal have mulighed for at forsvare sig og anke myndighedernes afgørelser.

4.3.4 EØSU er enig i, at gennemsigtighed, god forvaltning og ansvar er essentielle elementer for ngo'erne. Frivillige procedurer på europæisk niveau kunne være nyttige, men bør ikke give anledning til indførelse af en række nye regler, som ved at skabe uoverstigelige lovgivningsmæssige og økonomiske hindringer ville være i modstrid med medlemsstaternes lovgivning og kunne påvirke sektorens kapacitet eller borgernes beredvillighed til at arbejde for dem, de søger at hjælpe. Udvalget er parat til at samarbejde om at finde løsninger med henblik på at fastlægge en fælles strategi for terrorbekæmpelsespolitikken og for at fremme borgernes ret til og ønske om at organisere sig i uafhængige organisationer, hvilket er en grundlæggende frihed, som skal respekteres.

4.4 Reagere

4.4.1 Udvalget er tilfreds med den seneste udvikling under denne søjle, som bl.a. drejer sig om det civile beredskab til at håndtere konsekvenserne af et terrorangreb, systemer for tidlig varsling, krisestyring i al almindelighed og krisehjælp til terrorofre. EØSU mener, at medlemsstaterne bør styrke deres reaktionsmekanismer og satse på effektivt at beskytte menneskeliv og personsikkerheden i krisesituationer

4.4.2 Udvalget bifalder den indsats, der er blevet gjort for at begrænse adgangen til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer (CBRN), som kan anvendes til terrorformål. Der bør først og fremmest ske en fortsat gennemførelse af EU's CBRN-handlingsplan, som omfatter 130 specifikke foranstaltninger inden for forebyggelse, afsløring og imødegåelse af hændelser omfattende disse stoffer, idet der dog tages hensyn til de potentielle virkninger af de foreslåede foranstaltninger i den berørte økonomiske sektor. Der bør gennemføres udvidede høringer med repræsentanter for den pågældende sektor.

4.4.3 EØSU glæder sig også over Kommissionens indsats for så vidt angår bistand til terrorismens ofre, idet der afsættes 5 millioner EUR til støtte for terrorofre og ydes støtte til et netværk af foreninger for disse personer. Efter udvalgets opfattelse bør denne støtte fortsætte og forbedres.

Horisontale spørgsmål

4.5 Respekten for de grundlæggende rettigheder

4.5.1 EØSU glæder sig over, at respekten for de grundlæggende rettigheder behandles som en horisontal prioritet. Kommissionens engagement i forbindelse med respekten for

de grundlæggende rettigheder bør imidlertid ledsages af en lignende mobilisering af de nationale regeringer. Ligeledes bør beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder ikke begrænses til den indledende fase med udformning af instrumenter, men også dække deres anvendelse.

4.5.2 Det europæiske system til beskyttelse af menneskerettighederne er juridisk robust, og dette bør i højere grad afspejles i Kommissionens meddelelser og foranstaltninger. Det er vigtigt, at de nationale regeringer udviser større beslutsomhed i anvendelsen af specifikke instrumenter. De forpligtelser, der indgås på politisk niveau, bør afspejles i regeringernes handlinger. Praksis med at tolerere eller foranstalte tortur på medlemslandenes territorier bør straffes og afskaffes én gang for alle. Non-refoulement-princippet skal overholdes. Forskelsbehandling, der er klart identificeret som sådan og sanktioneres af international, EU- og national lovgivning, bør forfølges og bekæmpes.

4.5.3 EØSU foreslår, at Kommissionen identificerer de hurtigste opfølgings- og beslutningsmekanismer vedrørende overholdelse af de grundlæggende rettigheder i sammenhæng med terrorbekæmpelsespolitikken. Til dette formål er det muligt i højere grad at mobilisere potentialet i det europæiske civilsamfund, som pr. definition hæger om beskyttelsen af borgernes rettigheder og friheder.

4.6 Internationalt samarbejde og partnerskaber med tredjelande

4.6.1 Terrorismen, og navnlig den terrorisme, som bygger på religiøse motiver, har en betydelig international dimension. Den Europæiske Union bør derfor samarbejde med tredjelande med henblik på at begrænse terrortruslen, selvom EU som tidligere nævnt ikke længere er et foretrukket mål for denne fare.

4.6.2 EU bør i samarbejde med tredjelande fremme demokratiske procedurer og normer for terrorbekæmpelse. I EU findes der en mangfoldighed af systemer, som i bund og grund sikrer og fremmer menneskerettighederne. I en lang række tredjelande risikerer terrorbekæmpelsespolitikken til gengæld at komme på afveje og skade demokratiets kvalitet og respekten for de grundlæggende rettigheder.

4.7 Finansiering

4.7.1 Udvalget glæder sig over eksistensen af programmet »Sikkerhed og beskyttelse af frihedsrettigheder«, som omfatter et særprogram for forebyggelse, beredskab og konsekvensstyring i forbindelse med terrorisme. Vægtningen af omkostningerne for hver af de fire søjler, der er defineret i strategien (forebygge, beskytte, forfølge, reagere), bør være afbalanceret, og det politiske engagement til fordel for forebyggelse bør tildeles tilsvarende midler. Det er også vigtigt at rette en øget opmærksomhed mod relationerne mellem den offentlige og den private sektor i forbindelse med bekæmpelsen af terrortruslen. Udvalget afventer med interesse resultaterne af midtvejsevalueringerne af nævnte program og håber, at de disponible midler har været nemme at få adgang til, samt at deres anvendelse vil have gjort det muligt at nå de forventede resultater.

5. Vejen frem

5.1 Med Lissabontraktatens ikrafttræden er det muligt at udbygge koordineringen af medlemslandenes politikker, herunder med hensyn til terrorbekæmpelsespolitikken. I henhold til denne traktat har Den Europæiske Union fået udvidet sine beføjelser på området for menneskerettigheder. Det er derfor nu muligt at udforme en terrorbekæmpelsespolitik, som i alle sine faser, inklusive gennemførelsesfasen, anvender de mest avancerede normer og procedurer, når det gælder menneskerettigheder. Efter EØSU's opfattelse bør terrorbekæmpelsespolitikken tilpasses terrorismens konkrete udvikling, men vægten bør afgjort lægges på forebyggelse i bred forstand, hvor der tages direkte fat om terrorismens samfundsmæssige, politiske og økonomiske årsager.

Bruxelles, den 5. maj 2011

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
